12/11/2022

Ρέθυμνο: Τα τάματα στον Αϊ Γιώργη των Ανωγειανών βοσκών

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου

Η δύσκολη ζωή του ορεσίβιου Ανωγειανού βοσκού, που το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του το περνάει στις πλαγιές του Ψηλορείτη, στο Οροπέδιο της Νίδας, στο Ιδαίον Άντρο σε Κούμους και πρόχειρα καταλύματα, συνοδεύεται από βαθιά πίστη και μία ιδιαίτερη σχέση με το Θείο.

Οι κτηνοτρόφοι των **Ανωγείων**, το 1700, περίοδος τουρκοκρατίας, έχτισαν μία από τις πέντε εκκλησίες στο νησί και η οποία θεωρείτο την εποχή εκείνη, ως μία από τις μεγαλύτερες, ως κτίσμα, που αναγέρθηκε επί τουρκοκρατίας. Η ιδιαιτερότητα της Εκκλησίας του **Αϊ Γιώργη** στην περιοχή **Μεϊντάνι**, είναι ότι οι

βοσκοί διέθεταν κάθε μέρα το γάλα που άρμεγαν από τα κοπάδια τους και οι χτίστες το χρησιμοποιούσαν αντί για νερό για να φτιάξουν τη λάσπη με την οποία σφράγιζαν τη μία πέτρα πάνω στην άλλη.

Η εκκλησιά τους, όπως αναφέρουν κτηνοτρόφοι της περιοχής, είναι το σπιτικό της ελπίδας τους για καλούς καιρούς στα όρη, για υγεία στα ζωντανά τους, για μακροημέρευση των οικογενειών τους μα πάνω από όλα το δικό τους προσκυνητάρι και το ευχαριστώ τους που *«...έχουμε πλάι μας, κάθε μέρα τον Αϊ Γιώργη και μας προστατεύει».* Το χτίσιμο της εκκλησιάς με το γάλα, με τον κόπο τους δηλαδή, που χαρίστηκε στον Άγιο τη συγκεκριμένη δύσκολη περίοδο, είναι μία ακόμη απόδειξη, σύμφωνα με τον πρωτοπρεσβύτερο του Ιερού Ναού***πατέρ*** **α Ανδρέα Κεφαλογιάννη**, *ότι «...στα Ανώγεια Τούρκοι δεν κατοίκησαν μιας και όπου ήταν Τούρκοι εκκλησίες δεν χτίζονταν».*

Η σχέση αυτή των βοσκών με τον **Αϊ Γιώργη**, συνεχίζεται μέχρι σήμερα, με τους **Ανωγειανούς κτηνοτρόφους**, να έχουν γίνει αποδέκτες της πίστης των προγόνων τους, και τώρα με τη σειρά τους να την περνούν στα παιδιά τους, επισημαίνοντας το πόσο σημαντικό είναι να επικαλούνται τον Άγιο, να τον επισκέπτονται και να εναποθέτουν και πάνω του, πέρα του προσωπικού τους δύσκολου αγώνα την εξέλιξη τους και την πορεία τους. Βοσκοί, συμμετέχουν στις ειδικές λειτουργίες και αγρυπνίες που τελούνται και είναι μόνο για αυτούς, συμμετέχουν με πολύ, θέρμη στις γιορτές του Αγίου, ενώ αρκετοί αφιερώνουν τα κρητικά τους μαχαίρια στην εικόνα του Αγίου μέσα στην εκκλησία.

Δεν είναι λίγοι επίσης, εκείνοι που κρεμάνε τα κουδούνια από το κοπάδι τους, τα «σκλαβέρια», όπως λέγονται στην τοπική διάλεκτο στα Ανώγεια, στην εικόνα του Αγίου και στην είσοδο του ναού στο **Μεϊντάνι**. Ο ιερέας του ναού, έχει τοποθετήσει έξω ακριβώς από την είσοδο της εκκλησίας, μία ειδική προθήκη, τον *«Όρκο Του Βοσκού»*, στην οποία οι βοσκοί κλειδώνουν τα σκλαβέρια με λουκέτα.

Βοσκοί της περιοχής είπαν ότι αρκετές φορές για να ξεπεραστεί μία δύσκολη κατάσταση που αντιμετωπίζει ο κτηνοτρόφος και το κοπάδι του, ο Άγιος λαμβάνει ως δώρο-τάμα, το καλύτερο ζώο του κοπαδιού του. Οι χιονιάδες, οι δύσκολες καιρικές συνθήκες, αναγκάζουν τους βοσκούς συχνά να μένουν μαζί με το κοπάδι τους. Είναι τέτοιες οι συνθήκες του χειμώνα που ακόμα και ο **Δήμος Ανωγείων**, όπως αναφέρει ο δήμαρχος Σωκράτης Κεφαλογιάννης, οργανώνει ειδικές αποστολές είτε για να ανοιχτούν οι δρόμοι και να φτάσουν με ασφάλεια οι κτηνοτρόφοι στα ζωντανά τους, είτε για να προμηθεύσουν με είδη πρώτης ανάγκης και ζωοτροφές τους κτηνοτρόφους, οι οποίοι δεν εγκαταλείπουν τα αιγοπρόβατα τους.

Ο **Αϊ Γιώργης,** ο *«Καπετάνιος»* όπως τον αναφέρει ο πατέρας Ανδρέας Κεφαλογιάννης: *«...δεν εγκαταλείπει κανέναν. Υπάρχει μία αέναη σχέση με τους κτηνοτρόφους μας, οι οποίοι, όσο κι αν ακούγεται παράξενο, γαληνεύουν μέσα στην εκκλησιά μας, υπακούνε και στέκονται ταπεινά μπροστά στην εικόνα του. Έξω από την εκκλησιά του **Αγίου**, υπάρχουν τραπεζάκια και πίνουν τον καφέ τους, κάνουν τις φιλικές τους μαζώξεις, κουβεντιάζουν έχοντας συνδαιτυμόνα τους τον **Άγιο**, τόσο ελεύθερα και τόσο ειλικρινώς ωσάν να είναι ο φίλος τους, που δεν ενοχλείτε μάλιστα από τους τρόπους τους. Αυτή η σχέση πιστεύω έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην καθημερινότητα, την τόσο δύσκολη, των βοσκών μας, οι οποίοι είτε φωνάζουν και μαλώνουν με το θεό στις πλαγιές και στις κορφές του Ψηλορείτη, είτε βρίσκονται γονατισμένοι μπροστά στο ιερό της εκκλησιάς και την εικόνα του Αγίου... για αυτούς όλους τους τόσο σκληραγωγημένους ανθρώπους, είναι ένα και το αυτό. Η τόσο ξεκάθαρη αυτή σχέση, η τόσο ελεύθερη και ειλικρινής, μεταβιβάζεται από γενιά σε γενιά και βλέπεις ακόμη και τα μικρά, μικρά κοπελάκια να περνούν με τα ποδηλατάκια τους*

μπροστά από τον Άγιο και να του λένε το "...γεια σου καπετάνιο"».

Όπως εξιστορούν βοσκοί για να δείξουν το πόσο δυνατή είναι η πίστη τους και η σχέση τους με τα Θεία αναφέρουν έναν θρύλο της περιοχής, που σύμφωνα με την παράδοση έλαβε χώρα στην εκκλησία της **Παναγίας,** ανήμερα της γιορτής της. Σύμφωνα με τον θρύλο, «...στην εκκλησία της Παναγίας, παραμονή της γιορτής, ένας βοσκός πήγε έναν τράγο για να τον βγάλουν σε κλήρωση και τα χρήματα να πάνε στο φιλόπτωχο ταμείο. Η κλήρωση έβγαλε κερδισμένο το σπίτι του βοσκού. Έτσι πήραν το ζωντανό να το πάνε στο αόρι έξω από το χωριό και να το αφήσουν ελεύθερο. Την ώρα που χωρικοί περνούσαν έξω από την εκκλησία της **Παναγίας,** είδαν ότι ο τράγος γύρισε και είχε μπει μέσα στο ναό και στάθηκε στο ιερό...» όλοι οι παριστάμενοι έμειναν έκπληκτοι.

Για το τι οδήγησε τον πατέρα **Ανδρέα Κεφαλογιάννη** να τοποθετήσει την προθήκη με τον ***«Όρκο Του Βοσκού»,*** ο ίδιος λέει: *«Το Δεύτε λάβετε... είναι μία απόλυτα συγκλονιστική αποδοχή για τους ανθρώπους. Είναι μια υποχρέωση που γεννιέται. Να παραδίδουν οι άνθρωποι κάθε προσωπικό τους αντίδωρο, όχι μόνο στον Θεό ως θυμίαμα και ευγνωμοσύνη, αλλά και ως δωρεά στους άλλους ανθρώπους. Τους συνανθρώπους τους. Μια τέτοια δωρεά, διαχρονικά είναι το χτίσιμο εκκλησιών, εικονοστασίων, προσκυνημάτων. Πριν εκατοντάδες χρόνια, συντοπίτες μας από τις πλαγιές του Ψηλορείτη, άρμεγαν τα ζωντανά τους, έφτιαχναν τη λάσπη και όρθωναν προς τον ουρανό την πρώτη εκκλησία του **"Καπετάνιου"** μας, του **Αϊ Γιώργη**. Δωρεά στους συνανθρώπους τους, αλλά και*

στις οικογένειες τους. Δωρεά στην πίστη όλων μας για τα Θεία μυστήρια και την Προσκυνηματική μας υποχρέωση. Νοιάξιμο η δωρεά, νοιάξιμο το κερί κατά το άναμμα του, νοιάξιμο η προσευχή, όπως νοιάξιμο και κάθε τάμα... Τάξιμο πέμπουν αρκετοί στον ***Άγιο****. Ένα τάξιμο που ενίοτε έχουν την ανάγκη να υπάρχει και να είναι διακριτό. Όχι από εγωισμό ή κοινωνική τακτική, αλλά από ανάγκη να ταυτοποιούν το που ανήκουν με την Πίστη τους, τι ζητούν με την προσευχή τους, που προσέρχονται και προστρέχουν στην ανάγκη τους ή στην αβεβαιότητα τους. Εμείς νιώθοντας βαθιά την υποχρέωση της δωρεάς και της παροχής, στήσαμε στο κατώφλι του* ***Αγίου*** *μας, την προθήκη για τον Όρκο και το Τάμα των βοσκών. Που με το σκλαβέρι, μια κουδούνα η οποία δεν λαλεί, αλλά υπάρχει, τοποθετώντας την έξω από την εκκλησία μας, κάνει θόρυβο Πίστης. Δηλώνει την ταυτότητα της* ***Ορθοδοξίας*** *που σαν πέλαγος κυλάει στις καρδιές και τις ψυχές όλων εκείνων των κτηνοτρόφων, οι οποίοι δεν κοντοστέκονται στους καιρούς, μιας και έχουν τάμα να μη χάσουν τη σχέση τους με το Θείο και τον Άγιο. Όλων εκείνων που έχουν κάμει όρκο να μην επιτρέψουν στον φόβο που τα δύσκολα ξεσηκώνει, να λυγίσουν, να λιγοψυχήσουν. Τούτη η προθήκη στην είσοδο του* ***Αϊ Γιώργη στο Μεϊντάνι****, είναι το Αρχονταρίκι για όσα λένε οι βοσκοί μας στις προσευχές τους και στο εσωτερικό τους εξομολογητήριο, με το Θεό μας και τον Καπετάνιο μας».*

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ